

IN MEMORIAM PIETER STOEL (1950-2021)

IN MEMORIAM PIETER STOEL (1950-2021)

Jan-Cor Jacobs

Wat is het leven meer dan een aaneenschakeling van anekdotes? Anekdotes die vaak samenhangen met passies. In het leven van Pieter Stoel staken twee er boven alles uit: slangen en archeologie.

Aan zijn eerstgenoemde liefde hebben wij het bestaan van de *Europese Slangenvereniging* te danken. Samen met John van der Pols en ons erelid Anton van Woerkom stond hij aan de wieg hiervan. Vanaf 1980, toen nog onder de noemer *Doelgroep Slangen* van de *Nederlandse Vereniging voor Herpetologie en Terrariumkunde 'Lacerta'*, tot aan het jaar 2000, bleef hij als voorzitter actief.

Pieter Stoel zag in 1950 het levenslicht in Pladjou, op Sumatra. Een kind van de tropen dus. Zijn militaire diensttijd bracht hij door in Suriname, waar hij kennismaakte met Bert Abuys, die daar als Commandant Kaderopleiding veel in de natuur verbleef en Pieters passie voor slangen deelde. Bert Abuys zou later een serie artikelen schrijven voor *Litteratura Serpantium*, die uiteindelijk resulteerde in het boek *De slangen van Suriname en de andere Guyana's*. Uiteraard schreef Pieter Stoel het voorwoord.

Pieters voorliefde gold de boa's en pythons. Een passie die hij graag met anderen deelde. Zo kon het gebeuren dat zijn studiemaat Guido Gomes, die verder niet veel ophad met reptielen, en diens vriendin Astrid voor een terrarium zaten als Pieter zijn lievelingen muizen voorschotelde. Levende muizen welteverstaan. Wat volgde was een voor buitenstaanders ongetwijfeld lugubere loterij, want nu werden er weddenschappen afgesloten welke

Jan-Cor Jacobs

What is life, if not more than a series of anecdotes? Anecdotes that often coincide with one's passions. In the life of Pieter Stoel, two stood out above all other things: snakes and archaeology.

Thanks to his first passion we owe the establishment of the *European Snake Society*, of which he was one of the founding members, together with John van der Pols and our honorary member Anton van Woerkom. From 1980, when the society was still referred to and known as the *Dutch Snake Society* of the *Nederlandse Vereniging voor Herpetologie en Terrariumkunde 'Lacerta'* (Netherlands Society for Herpetology and Terrariumkeeping 'Lacerta'), until the year 2000, he remained active as its chairman.

Pieter Stoel was born in 1950 on Pladjou, Sumatra. A true child of the tropics, he spent his period of military service in Suriname, where he met Bert Abuys, a commander of the military training who spent a lot of his time in the jungle and shared Pieter's passion for snakes. Bert Abuys would later write a series of articles for *Litteratura Serpantium*, which would eventually result in the book *De slangen van Suriname en de andere Guyana's* (*The snakes of Suriname and the other Guianas*). It goes without saying that Pieter wrote the foreword of this book.

Pieter's love was dedicated to the boas and pythons, a passion he gladly shared with others. Consequently, this could result in the event that one of his fellow students Guido Gomes, who did not care much about reptiles, and his girlfriend Astrid were seated in front of the terrarium when Pieter served mice to his darlings.

muis het eerst zou worden gegrepen. Pieter vertelde het verhaal met van plezier schitterende ogen aan iedereen die het maar wilde horen. En dat was dus meestal aan mensen die hielpen bij het klaarzetten van tafels voor de Slangendag.

Of de burens van Pieter ook zo gecharmeerd waren van zijn hobby, is maar de vraag. In zijn Utrechtse woning hield hij op de bovenverdieping een aantal pythons en boa's. Ook tijgerpythons, die waren uitgegroeid tot forse jongens. En niet alleen fors, ook beresterk. Op een dag, toen Pieter niet thuis was, zagen de burens deze pythons in de huiskamer over de vensterbank kruipen. En Pieter, die was nergens te bekennen. Het zou toch niet....?! Het laat zich raden wat er toen gebeurde. De politie werd gealarmeerd en was maar wat blij dat de heer des huizes zich uiteindelijk in levenden lijve meldde. De agenten vonden de gebeurtenis niettemin opmerkelijk genoeg om op te nemen in het politierapport, waarna het via de

Live mice that is. What followed was a seemingly sinister lottery, as bets were placed which mouse would get caught first. Pieter told this story with gleaming eyes to anyone who would hear it. In practice this was mostly to people who helped setting up tables for the annual Snakeday.

It remains questionable if Pieter's neighbours were as charmed of his hobby as he was. In his Utrecht home, he kept a number of pythons and boas on the upper floor. This included his Burmese pythons, which had reached considerable proportions. These snakes were not only very large, but also incredibly strong. One day, when Pieter was not at home, the neighbours spotted these snakes crawling across the windowsill in the living room. Meanwhile Pieter was nowhere to be found. It surely could not be....?! What happened next was to be predicted. The police were alerted and were only too happy that the inhabitant eventually reported himself alive. Nevertheless, the officers found the event remarkable enough to include it in the police report, after which it reached the local newspaper through the police press officer. As a coincidence, the editor on duty was a member of the *Snake Society* and knew immediately which person was involved. One phone call later, the editor learned that the animals had smashed the terrarium's glass windows. The incident did not make it to the newspaper, because the editor realized that an article in the newspaper would lead to a stream of indiscriminate articles in the national press, with all possible consequences for the terrarium hobby. And what exactly had happened after all? After all, canaries also escape from time to time!

However, it would ultimately be these Burmese pythons that heralded the end of Pieter's snake keeping. This happened after he met his greatest love and later wife Wilma at a later age, although he was an inveterate bachelor. This early love also yielded a nice anecdote. The python enclosure was in the attic and Pieter wanted to show Wilma how he fed his animals. Undoubtedly, this was done with long feeding tweezers

Pieter met zijn dochter Anke / Pieter with his daughter Anke.

persvoorlichter van de politie op de burelen van de plaatselijke krant belandde. Stomtoevallig was de dienstdoende redacteur lid van de *Slangenvereniging* en wist hij direct om wie het ging. Een telefoontje leerde dat de dieren de schuifruitjes van het terrarium kapot hadden gedrukt. Het incident heeft de krant niet gehaald, omdat de redacteur zich realiseerde dat een bericht in de krant tot een stroom van ongenueerde artikelen in de vaderlandse pers zou leiden, met alle mogelijke gevolgen van dien voor de terrariumhouderij. En wat was er feitelijk gebeurd? Ook kanaries ontsnappen immers wel eens!

Toch zouden het uiteindelijk deze tijgerpythons zijn die het einde van Pieters slangenhouderij inluidden. Dat gebeurde, nadat hij, die een verstokte vrijgezel leek te zijn, op latere leeftijd zijn grootste liefde en latere vrouw Wilma ontmoette. De prille liefde leverde in elk geval een mooie anekdote op. Het pythonverblijf stond op zolder, en Pieter wilde Wilma laten

as it should be done, but Wilma let out such an eerie scream when one of the pythons lunged to grab the prey that Pieter almost fell backwards into the stairwell. Pieter also preferred to tell that story to other snake enthusiasts while setting up tables for the Snakeday.

Pieter's love for Wilma proved stronger than his love for snakes. When Pieter and Wilma moved in together, he was not allowed to take his snakes with him. From that moment, Peter became more and more dedicated to archaeology, which did not require any less space than the terraria in his previous house. It was just a little less noticeable, as the entire crawl space under the house was overflowing with fossils! Pieter was not someone who liked half work. Just as he wanted to know everything, absolutely everything about boas and pythons, he also wanted to know the bottom line when an archaeological discovery was made somewhere. This determination led him to Woerden, among other places, where he, together with

zien hoe hij zijn dieren voerde. Ongetwijfeld gebeurde dat volgens de regels der kunst met een lange voederpincet, maar Wilma slaakte zo'n ijzelijke gil toen een van de pythons uithaalde om de prooi te grijpen, dat Pieter bijna achterover het trapgat in viel. Ook dát verhaal vertelde Pieter bij voorkeur aan andere slangenliefhebbers tijdens het opbouwen van de slangenbeurs.

De liefde voor Wilma bleek sterker dan de liefde voor slangen. Toen Pieter en Wilma gingen samenwonen, mochten de slangen niet mee. Vanaf nu zou Pieter zich meer en meer richten op de archeologie, die overigens in zijn oude woning niet minder ruimte vergde dan de terraria. Het viel alleen wat minder in het oog... de hele kruipruimte onder het huis puilde uit van fossielen! Want Pieter hield niet van half werk. Zoals hij alles, maar dan ook alles wilde weten over boa's en pythons, zo wilde hij ook het naadje van de kous weten als er ergens een archeologische vondst werd gedaan. Die vastberadenheid bracht hem onder meer naar Woerden, waar hij samen met de Universiteit Leiden onderzoek deed naar archeologisch materiaal dat afkomstig was uit een zandwinput. Op basis van enkele gevonden vuurstenen concludeerde Pieter dat hier lang voor de Romeinen en zelfs voor de Neanderthalers, zo'n 600.000 jaar geleden al de Heidelbergers rondliep. Die deelde zijn leefgebied met onder meer prehistorische nijlpaarden en bosolifanten. Het was toen immers tropisch gebied.

Pieter Stoel, kind van de tropen, heeft ongetwijfeld andere amateurarcheologen prachtige anekdotes verteld over zijn vondsten. Ook wij hadden die graag gehoord, maar Pieter is ons op 19 augustus 2021 helaas ontvallen.

Prehistorische artefacten gevonden in Tafraoute in Zuid-Marokko / Prehistoric artefacts found in Tafraoute in southern Morocco.

Leiden University, studied archaeological material that came from a sand extraction pit. Based on a few discovered flints, Pieter concluded that Heidelberg man lived here long before the Romans and even before the Neanderthals, some 600,000 years ago. This archaic human shared its habitat with prehistoric hippos and forest elephants, among others, as it was a tropical area then.

Pieter Stoel, child of the tropics, has undoubtedly told other amateur archaeologists about his discoveries. We would have loved to hear these stories too, but unfortunately Pieter passed away on August 19, 2021.

Translation into English by Jan-Willem Wolters.